

መጽሐፍ ቅዱስ ልጆችን በበትር ስለመቅጣት ምን ያስተምራል?

በክበደ በክሬ

(የሥነልቦና አማካሪ)

ፖ.ሣ. ቁጥር 121174

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

ስልክ 251-911-316756

ኢሜይል: kbtuli@ethionet.et or trustcounseling@yahoo.com

©ክበደ በክሬ፡ ታህሳስ 2003 ዓ.ም.
የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

What does the Bible teach about corporal punishment?
Copyright ©Kebede Bekere: December 2010
All rights reserved.

በአብያተ ክርስቲያናት ስለ ልጆች አስተዳደግ ለወላጆችና ለመንፈሳዊ መሪዎች ሥልጠና ስሰጥ በተደጋጋሚ የሰማሁት ሐሳብ «መጽሐፍ ቅዱስ ልጆችን በአርጨሜ መግረፍን ይደግፋል» የሚል ነው። ልጆችን በዱላ መምታት በልጆች ላይ ሊያስከትል የሚችለውን አሉታዊ ውጤቶችን ለእነርሱ ለማሳየት ስሞክር «ቃለ-እግዚአብሔር ሥነልቦና ከሚያስተምረው ይሻላል» ብለው ይመልሱልኛል። ካጋጠሙኝ ሁኔታዎች መካከል አንዱን ሁኔታ እንደሚከተለው አቀርባለሁ።

በሥልጠናው ላይ የተገኙ የቤተክርስቲያኒቷ የቤተሰብ አማካሪዎችና አገልጋዮች ነበሩ። ከልጆች ጋር በተያያዘ ችግር ባልና ሚስት ወደ ማማክር አገልግሎት በሚመጡበት ጊዜ እንዴት መርዳት እንደሚችሉ ስንነጋገር ነበር። በባልና ሚስት መካከል ችግር ከሚፈጥሩ ነገሮች መካከል አንዱ ሁለቱ ልጆቻቸውን ለማሳደግ የሚፈልጉበት ዘይቤ ሲለያይ መሆኑ ከተጠቀሰ በኋላ አማራጭ ሐሳቦች ተንሸራሽሩ።

ከሰልጣኞቹ መካከል አንዱ አገልጋይ እጁን አውጥቶ «ባልም ሚስትም ልጆቻቸውን መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚለው ማሳደግ አለባቸው» ሲል ሌላው ደግሞ «መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል?» በማለት ጠየቀው። አገልጋዩም «መጽሐፍ ቅዱስ ወላጆች ልጆቻቸውን እየቆነጠጡና እየገረፉ እንዲያሳድጉ ያስተምራል» በማለት ይመልስለታል። ከዚያ በሁለቱ መካከል የጦፈ ክርክር ተጀመረ። እኔ በመድረክ ላይ ቆሜ እያለሁ እነርሱ እርስ በርሳቸው መከራከርን ቀጠሉ። እኔ ማስተማሩን ለጊዜው ተወኩና ወይይታቸውን ማመቻቸት ጀመርኩ። ሁለት ቡድኖች ተፈጠሩ። አንዱ ወገን ልጅን በአርጨሜ መግረፍ ትክክል እንደሆነ ሲናገር ሌላው ወገን ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ልጅ በግድ በዱላ መመታት እንዳለበት አያስተምርም ይናገራል።

«ልጅ በዱላ መመታት አለበት» ብለው የሚያስበው ወገን የሚያቀርበው ምክንያት «ልጆች ዱላን እንጂ እግዚአብሔርን አይፈሩም» የሚል ነው። የልጅን በዱላ መመታትን የማይደግፉ ደግሞ «እግዚአብሔርን እኛን በዱላ ሳይሆን በፍቅሩ ነው የሚገዛን» በማለት ወላጆችም እግዚአብሔርን ሰዎችን በሚመራበት መንገድ መምራት አለባቸው የሚል ምክንያት ያቀርባሉ። በእርግጥ እኔ ሳዳምጥ ሁለቱም ወገኖች የተረዱትን ሐሳብ መሠረት በማድረግ ይከራከራሉ። እያንዳንዱ ወገን ሲናገር ሳዳምጥ ምክንያታቸው አሳማኝ ይመስላል። ሌላው ያስተዋልኩት ሁለቱም የሚናገሩት ልጆቹን በጥሩ ሁኔታ ለማሳደግ እንጂ ለመጉዳት አስበው እንዳልሆነ ነው። ልጅ ሲያጠፋ በአርጨሜ መግረፍ አለበት ከሚል ወገን ካሉት ሰዎች አንዳንዶቹ ልጅ ባጠፋ ቁጥር ሁልጊዜ በአርጨሜ መመታት እንደሌለበትና ይህ ዐይነቱ እርምጃ የሚወስደው ሆን ብለው በተደጋጋሚ

ተመሳሳይ ጥፋት በሚፈጽሙ ልጆች ላይ መሆን አለበት የሚል አቋም አሳይተዋል። ልጅ በአርጨጫ መገረፍ አለበት ከሚል ወገን ወንድም የተናገረው ነገር አእምሮዬ ውስጥ ተቀረቀረ። «ልጅን በተደጋጋሚ በመቶ ቃላት ከመምከር አንድ ጊዜ በአርጨጫ መምታት ከጥፋቱ ይመልስዋል» የሚል ነበር።

ክርክሩ ለደቂቃዎች ከተካሄደ በኋላ አማራጭ ይሆናል ብዬ ያሰብኩት ነገር እያንዳንዱ ወገን መጽሐፍ ቅዱስ ልጆችን ስለ መቅጣት በተለይም በአርጨጫ ስለመግረፍ ምን እንደሚል በዝርዝር እንዲመለከት ማሳሰብ ነበር። በአጠቃላይ መልኩ «መጽሐፍ ቅዱስ ይደግፋል» ብሎ ከመናገር ይልቅ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ልጆችን በአርጨጫ ስለመቅጣት የተጠቀሱትን ጥቅሶች ነቅሶ በማውጣት መገንዘብ ተገቢ እንደሆነ ተነጋገርን። ይህ ጉዳይ ለጊዜው ሁለቱንም ወገኖች አስማማና ክርክሩን መቋጨት ቻልን።

በዚህ ሥልጠና ላይ የተመለከትኩት አስተሳሰብና ድርጊት በብዙ አማኞች አእምሮ ውስጥ እንዳለ አስባለሁ። ሰዎች ልጅን በአርጨጫ በመግረፍ ላይ ሁልጊዜ ላይስማሙ ይችላሉ። ከሁለት አንዳቸው ሲቀበሉ፣ ሌላኛው ወገን ደግሞ አይቀበልም። ይህን አስተሳሰብ ወደ አንድነት ማምጣት ይቻል ይሆን ብዬ ሳስብ ምናልባት መጽሐፍ ቅዱስ የሚለውን ምክር ከተረዳን ይሆናል ብዬ እገምታለሁ። ልጆችን በአርጨጫ መግረፍን መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚደግፍ የሚናገሩትን ወላጆች ለመርዳት መፍትሔ ይሆናል ብዬ ያሰብኩት መጽሐፍ ቅዱስ በዚህ ጉዳይ ላይ የሚያስተምረውን ትምህርት በዝርዝር ማውጣትና መተማመን ነው።

ለጥናቱም ይረዳኝ ዘንድ የወሰድኳቸው እርምጃዎች አምስት ናቸው። የመጀመሪያው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ማውጫዎችን በመጠቀም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ልጆችን ስለ መቅጣት ወይም መገሰጽ የተጠቀሱትን ክፍሎች አንድ በአንድ ለቅሞ ማውጣት ነው። ሁለተኛው ስለ እያንዳንዱ ክፍል ትርጉም ወይም መግለጫ የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎችን በመጠቀም ማብራራት ነው። ሦስተኛው ዐውዳዊና አጠቃላይ የሆኑትን መልዕክቶችን መለየት ሲሆን አራተኛው ወላጆች ልጆችን በአርጨጫ መግረፍ የሚፈቀድ ከሆነ እንደ ቅድመ ሁኔታ የተቀመጡ ነገሮች ካሉ እነርሱን ለይቶ ማውጣት ነው። በመጨረሻም አጠቃላይ መደምደሚያና አስተያየት መስጠት ነው።

እንግዲህ የዚህ ጽሑፍ ዋና ዓላማው መጽሐፍ ቅዱስ ልጅን በአርጨጫ ስለ መግረፍ ወይም በበትር ስለ መምታት የሚያስተምረውን ትምህርት

በማውጣት መጽሐፍ ቅዱስን የሕይወት ዘይቤአቸው መመሪያ ያደረጉ መከተል የሚገባቸውን አቅጣጫ መጠቀም ነው። ጽሑፉ በዚህ ጉዳይ ላይ በአብያተ ክርስቲያናት ጥልቀትና ስፋት ያለው ውይይት እንዲደረግም የመነሻ ሐሳብ እንደሚሆን አስባለሁ። ከዚህ በመቀጠል መጽሐፍ ቅዱስ ልጅን በአርጨጫ ስለ መግረፍ የሚናገሩትን ክፍሎች ከነማብራሪያዎቹ ጋር ለማቅረብ እሞክራለሁ።

ወላጅ ልጅን መገሰጽ ተቀባይነት ያገኘ እሳቤ ነው

«ሰውም ልጅን እንደሚገሥጽ እንዲሁም አምላክህ እግዚአብሔር አንተን እንዲገሥጽህ በልብህ አስተውል» (ዘፋ8:5)።

ወላጅ ልጅን መገሰጽ እንደሚገባው የታወቀ ሐሳብ መሆኑን ከዚህ ክፍል እንመለከታለን። ወላጅ ልጅን መገሰጽ እንዳለበት ሁሉ እግዚአብሔርም እንደ ልጅ የሚቆጥረውን ሕዝቡን ይገሥዳል። ለልጅ ሁለንተናዊ ዕድገት ጠቃሚ የሆነውን ሁሉ በመስጠት በትክክለኛው መንገድ አሰልጥኖ ማሳደግ የወላጅ ኃላፊነት ነው። ሕዝቡ በምድረ-በዳ ውስጥ ይጓዝ በነበረበት ወቅት እግዚአብሔር ሕዝቡን ይገሥጽ ነበር። ምንም ያህል እግዚአብሔር የፍቅር አምላክ ቢሆንም ሕዝቡ ጥፋት ሲፈጽሙ ግን እንዲሁ ዝም ብሎ አያልፍም፤ ይገሥዳቸዋል።

ወላጅ ልጅን መገሰጽ የጥላቻ ወይም የፍቅር ማጣት ሳይሆን ለልጅ የማሰብና የመቆርቆር ምልክት እንደሆነ ያሳያል። እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለሚወድድ እርሱ ከሰጠው ትዕዛዝ ወጣ ሲሉ ይገሥዳቸዋል። እግዚአብሔር ሲገሥጽ በልክና በፍቅር እንደሚያደርግ ወላጅም የእርሱን መርህ መከተል ይኖርበታል።

ተቀጥቶ የማይሰማ ልጅ እንዲገደል የሚል ሕግ ነበር

«ማንም ሰው ለአባቱ ቃልና ለእናቱ ቃል የማይታዘዝ ቢቀጡትም የማይሰማቸው እልክኛና ዓመፀኛ ልጅ ቢኖረው፤ አባቱና እናቱ ይዘው ወደ ከተማው ሽማግሌዎች ወደሚኖርበትም ስፍራ በር ያምጡት፤ የከተማውንም ሽማግሌዎች፡- ይህ ልጃችን እልክኛና ዓመፀኛ ነው፤ ለቃላችንም አይታዘዝም፤ ስስታምና ሰካራም ነው ይበሉአቸው። የከተማውም ሰዎች ሁሉ እስኪሞት ድረስ በድንጋይ ይውገሩት፤ እንዲህም ክፉውን ነገር ከመካከልህ ታርቃለህ፤ እስራኤልም ሁሉ ሰምተው ይፈራሉ» (ዘፋ21:18-21)።

ይህ ሕግ በውስጡ የያዘው ብዙ ሐሳቦች አሉት። ልጆች ለአባታቸውና ለእናታቸው ቃል መታዘዝ አለባቸው። ልጆች ለአባትና ለእናት በማይታዘዙበት ጊዜ ደግሞ ወላጆች ይቀጡአቸዋል። ለማይታዘዝ ልጅ ቅጣት እንደሚከተለው በግልጽ ያሳያል። ለአባትና ለእናት አለመታዘዝ ቅጣትን ያስከትላል። ልጅ ለአባትና ለእናት ቃል ሳይታዘዝ ቀርቶ ተገቢው ቅጣትም ተሰጥቶት ለመታዘዝ ፈቃደኛ የማይሆን ከሆነ ዓመፀኛ ልጅ ሆነ ማለት ነው። ዓመፀኛ ልጅ ከአባትና ከእናት ቁጥጥር ውጭ የሆነ እንደ ማለት ነው። እንደ ወላጅ ማድረግ የሚገባቸውን ሁሉ አድርገው ልጃቸውን ሥርዓት ማስያዝ ካልቻሉ ችግሩ የወላጅ ሳይሆን የልጁ ይሆናል።

ወላጆች ልጃቸው ዓመፀኛ ቢሆን ወደ ሽማግሌዎች ያመጣሉ። በእነርሱ ፊትም ልጃቸው እልክኛና ዓመፀኛ እንደሆነ በማስረጃ ያቀርቡታል። የከተማ ሽማግሌዎችም ይህን ጉዳይ ሰምተው ልጁ ለወላጆቹ የማይታዘዝ፣ ተቀጥቶ የማይመለስና ዓመፀኛ መሆኑን ካረጋገጡ ይቀጡታል። በዚህ ጊዜ የሚሰጠው ቅጣት ግን የእርምጃ ሳይሆን የሞት ቅጣት ነው። የሞት ቅጣቱም የሚፈፀመው በድንጋይ በመውገር ሲሆን ይህንንም የሚያደርጉ በአካባቢው ያሉ ሰዎች ሁሉ ናቸው። በዚህም ይህ ልጅ ለአባትና እናት ቃል ስለማይታዘዝና ዓመፀኛ በመሆኑ እንደተገደለ ይታወቃል።

በዓመፀኛ ልጅ ላይ የሞት ቅጣት ማግኘት በኅብረተሰቡ ሁሉ ዘንድ ይሰማል። ወላጆችና ልጆች ሁሉ ይሰማሉ። ለወላጅ አለመታዘዝ የሚያስከፍለውን ዋጋ ያስተውላሉ። በድንጋይ ተወግሮ መሞትና ለወላጅ ከመታዘዝ መካከል ምርጫ ያደርጋሉ። በእርግጥ ለወላጅ መታዘዝ የተሻለ እንደሆነ በማሰብ ሁሉም ልጅ ለወላጅ እንዲታዘዝና ዓመፀኛ ልጅ በማኅበረሰቡ ውስጥ እንዳይገኝ ይህ ሕግ ያስተምራል። እንደ እግዚአብሔር ሕግ በሚተዳደረው ማኅበረሰብ ውስጥ ልጆች ለወላጆቻቸው ታዛቢዎች እንዲሆኑ ከቤተሰብ ጀምሮ እስከ ሀገር ሽማግሌዎች ድረስ የተዘረጋ መዋቅር እንዳለ ያሳያል።



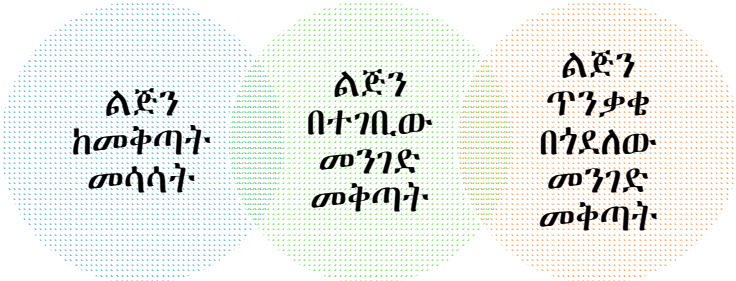
ከዚህ ክፍል ይህ ሁኔታ የተቀመጠ ሕግ ቢሆንም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለወላጅ ባለመታዘዝ ምክንያት በድንጋይ ተወግሮ የተገደለ ልጅ በግልጽ የተጠቀሰ አይመስለንም። ቢያንስ እኔ ፈልጌ ማግኘት አልቻልኩም።

ልጅን በጥንቃቄ መቅጣት የፍቅር መገለጫ ነው

«በእርጩሜ ከመቅጣት የሚሳሳለት ልጁን ይጠላል፤ የሚወደው ግን በጥንቃቄ ይቀጣዋል» (ምሳ13:24)።

በዚህ ክፍል ወላጆች ማድረግ የሌለባቸው ሁለት ነገሮችና ማድረግ ያለባቸው አንድ ነገር ተጠቅሰዋል። ለልጅ በመሳሳት አለመቅጣትና ጥንቃቄ በጎደለበት መንገድ ልጅን መቅጣት ተገቢ እንዳልሆነ በግልጽ ተቀምጠዋል። እነዚህን ሁለቱን ነገሮች መፈጸም ልጅን የመጥላት ምልክት ነው። በእንዳሩ ወላጆች ሁሉ ማድረግ ያለባቸው ልጅ ሲያጠፋ በጥንቃቄ መቅጣት ነው።

የትኛው ይመረጣል?



ወላጆች ልጆቻቸውን ከጠሏቸው ከሚያደርጉአቸው መጥፎ ተግባራት መካከል አንዱ ልጆች በሚያጠፋበት ጊዜ ዝም ብለው መተው ነው። ላጠፋት ጥፋት የእርምጃ መውሰድ ሲገባቸው ይህን አለማድረግ ልጆችን የመውደድ ሳይሆን የመጥላት ምልክት ነው። በዚህ ክፍል «ልጁን ይጠላል» የሚለው ሐረግ ልጅን መተው፣ እንደፈለገ

እንዲሆን ለራሱ አሳልፎ መስጠትና ችላ ማለትን ያመለክታል። ልጆች ሲያጠፉ የእርምት እርምጃ መወሰድ አለበት። ከዚያም ልጆች ከስህተታቸው ለመማር ዕድል ያገኛሉ። ከጥፋታቸው የማይማሩ ልጆች ያንን ጥፋት በተጠናከረ መልኩ ማድረግን ይቀጥላሉ፤ ይህ ደግሞ በሕይወታቸው ላይ ውድቀትን ያስከትላል። ወላጆች ዛሬ ስህተታቸውን አለማረም ነገ በሕይወታቸው ላይ ሊያደርስ የሚችለውን ውድቀት እያወቁ ልጆቻቸውን አለማረማቸው ልጆቻቸውን መጥላታቸው ነው።

ወላጆች ልጆቻቸውን በአርጩሜ መቅጣት የማይፈልጉበት ምክንያትም ተጠቅሷል። ይኸውም ለልጆች መሳሳት ነው። መሳሳት ማለት... ወላጆች ልጆቻቸውን ለመቅጣት የሚሳሰቡበት ምክንያት በዚህ ክፍል በዝርዝር አልተቀመጠም። መሳሳት የሚከሰተው ልጆቹ በዕድሜያቸው ገና ስለሆኑ በአርጩሜ ከተመቱ ሊጎዱ ይችላሉ ከሚል እሳቤ ይሆናል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ከልጆች ጋር ንትርክ ላለመፍጠርና ሰላማዊ የሆነ የቤተሰብ ዐውድ ለመፍጠር ታስቦ ይሆናል።

መሳሳት የሚለው ሐሳብ ለመለየት አስቸጋሪ የሚሆንበት ሁኔታ እንዳለ ሆኖ ከተጨባጭ ሕይወት አንድ ምሳሌ ለማቅረብ እሞክራለሁ። አንድ ልጅ የሆነ ጥፋት ያጠፋል እንበል። ለምሳሌ ሳንቲም ከቤት ሰርቆ ከረሜላ ይገዛበታል። ይህን ወላጅ ይደርስበትና የእርምት እርምጃ ለመውሰድ ከልጅ ጋር ሲነጋገር ልጁ ሣንቲሙን ያለ ወላጅ ፈቃድ ወስዶ ከረሜላ መግዛቱ ትክክል አለመሆኑን ያምናል። ወደፊት እንዲህ ዐይነቱን ድርጊት እንደማይፈጽም ቃል ይገባል። ላደረገው በደል ወላጅ ይቅርታ እንዲያደርግለት ወላጅን ይጠይቃል። በዚህ ጊዜ ወላጅ ምን ማድረግ አለበት?

ልጅ ጥፋቱ ገብቶት ወላጅን ይቅርታ ሲጠይቅ በተለይ ያንን ነገር ሲያጠፋ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲሆን ወላጅ በምሕረት ማለፉ ልጅን ለመቅጣት መሳሳት አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ልጅ አጥፍቶ ወላጅ ሊቀጣ ሲነሳ በማልቀስ የወላጅን ልብ ያባባል። ልጅ አጥፍቶ ይቅርታ ከጠየቀ በኋላ ወይም ወላጅ የልጅን ለቅሶ አይቶ ቅጣትን ሲተው ልጅ ግን በባሕርይው የሚቀጥል ከሆነ የልጅን ባሕርይ በመከታተል ተገቢውን እርምጃ መውሰድ ይገባል። ልጅ የተደረገለትን ይቅርታ በመጠቀም ባሕርይውን ከማሻሻል ይልቅ እንደ ምክንያት በመጠቀም በክፉ ባሕርይው የሚቀጥል ከሆነ ልጅ መገሠጽ አለበት።

ስለዚህ ትኩረቱ ልጆች በሚያጠፉበት ጊዜ ለእነርሱ በመሳሳት የእርምት እርምጃ አለመውሰድ ተገቢ እንዳልሆነ ማመልከት ነው። ይህ የእርምት እርምጃ ሲወሰድም በጥንቃቄ መሆን እንዳለበት አብሮ

ተጠቅሷል። ልጆች ሲያጠፉ አለመቅጣት የፍቅር መግለጫ እንዳልሆነ ሁሉ ጥንቃቄ በጎደለበት መንገድ ማድረግም የመጥላት ውጤት ነው። ወላጆች ልጆቻቸውን ሲወዱ ሲያጠፉ እንዲሁ ዝም ብለው አያልፉባቸውም፤ ሲቀጡባቸውም በጥንቃቄ ያደርጋሉ። በዚህ ክፍል ላይ ለልጅ ከልክ ያለፈ ነጻነት መስጠትና ከመጠን በላይ መቅጣት ሁለቱም ተፈላጊ አለመሆናቸውን በግልጽ ተጠቅሰዋል። ሁለቱም ዓይነት መንገዶች ልጅን ወደ ትክክለኛው አቅጣጫ የማምራት ብቃት የላቸውም። ወላጅ ማድረግ ያለበት ልጅ ወሰኑን በማወቅና በነጻነት እንዲያድግ ምቹ ሁኔታን መፍጠር ነው።¹

አንዳንድ ማብራሪያዎች ለምሳሌ ማቲው ሄኔሪ የወላጅ አርጩሜ የተለየ መሆኑን ይናገራሉ። የወላጅ አርጩሜ ልጅን አይጎዳም፤ ምክንያቱም ዓላማው ልጅን በማቅናት ላይ ያተኮረ በመሆኑ ነው። ልጅን በአርጩሜ ሲቀጣና ይህ አርጩሜ የወላጅ አርጩሜ በመሆኑ በፍቅርና ጥበብ በተሞላበት ሁኔታ በተግባር ላይ መዋል እንዳለበት ያሳስባል። በማከልም በአርጩሜ ልጆችን የመግረፉ ዓላማው እነርሱን ልጆችን በበትር መግረፍ በዱሮ ዘመን ከነበረው «ባሪያን» ከመግረፍ የተለየ ዓላማ እንዳለውም ይገልጻል።²

ከዚህ መገንዘብ የምንችለው አዋቂዎች በመሆናችን ጉልበት ስላለን ብቻ ልጆች ሲያጠፉ በበትር አለአግባብ መምታት ትክክል እንዳልሆነ ነው። የመጽሐፉ መልዕክት ወላጆች ልጆቻቸውን በበትር እንደ አህያ እንዲደበድቡ ሳይሆን ልጆቹ ሲያጠፉ በተገቢው መንገድ መቅጣት አስተማሪ እንደሆነ ማስረዳት ነው ብዬ አስባለሁ። ወላጆች ልጆችን በአርጩሜ ለመግረፍ በቂ ምክንያት ሊኖራቸው ይገባል፤ አፈጻጸሙም ገደብ ባለው ሁኔታ ለመግራት መሆን አለበት። ስለዚህ በዚህ ክፍል ወላጆች የሚመከሩት ልጆቻቸው በሚያጠፉበት ጊዜ ተገቢውን የእርምት እርምጃ በመውሰድ ጥንቃቄ በተሞላበት ሁኔታ ልጆቻቸውን እንዲቀጡ ነው።

ወላጅ ልጁን ቢወድም ልጅ ሲያጠፋ የሚቀጣው ለጊዜው እንደሚያመው እያወቀ ነው፤ ነገር ግን በቅጣት ምክንያት ለአጭር ጊዜ የሚሰማው ሕመም ልጅ ሳይቀጣ ቀርቶ ለዘላቂ ጥፋት ከሚያጋልጠው እንደሚሻል በማሰብ ነው። ልጅን ላልተገራ የሕይወት ዘይቤ አሉታዊ ውጤት አሳልፎ ከመስጠት በአርጩሜ መምታት የተሻለ ነው። ወላጅ ልጅ ጥፋት ፈጽሞ ቅጣት እንደሚገባው እያወቀ ይህን አለመፈጸሙ ለልጁ እውነተኛ ፍቅርና ግድ እንደሌለው ያሳያል።³

¹ Zondervan NIV Study Bible Commentary: Volume 1: Old Testament, p. 965
² Matthew Henry's Commentary
³ The Bible Knowledge Commentary: Old Testament, p. 934

አንዳንድ ማብራሪያዎች ደግሞ ልጅ ሲያጠፋ መቅጣት ተገቢ መሆኑን ቢቀበሉም በአርጨጫ መግረፍ ግን ሁልጊዜ መደረግ እንደሌለበት ይናገራሉ። ልጅ በአርጨጫ መገረፍ ያለበት ትክክለኛውን ነገር እያወቀ ላለማድረግ ሲያምጽ ነው። ልጅ ሆኖ ብሎ እምቢተኛ በሚሆንበት ጊዜ በበትር መምታት ስንፍናውን፣ ዐመጹንና ወላጅን ያለማክበርን መንፈስ እንደሚያጠፋ ይገልጻሉ።⁴

ልጅን በልጅነት መገሰጽ መልካም ውጤት ይኖረዋል

«ተስፋ ገና ሳለች ልጅህን ገሥጽ፤ መሞቱንም አትሻ»
(ምሳ19:18)።

ልጅ በመገሰጽ በመልካም ሥነምግባር ማሳደግ የሚቻለው ከሕፃንነት ጀምሮ ነው። ልጅ ካደገ በኋላ እንደ ልጅነት ጊዜ ተገቢውን ፍሬ አያፈራም። የልጅነት ወቅት ትክክል ያልሆነ ነገር ከታወቀ ያንን ትቶ ትክክለኛውን መንገድ ይዞ ለማድረግ ምቹ ጊዜ በመሆኑ ነው። ልጅን በመገሰጽ አለማሳደግ ከክፉ ውጤት አሳልፎ መስጠት ነው። ልጅ ሲገሠጽ ጥሩ ስሜት ባይሰግወም፣ ወደፊት ስለሚጠቅመው ተገቢውን ወሰኑን ተረድቶ እንዲያድግ መርዳት ያስፈልጋል።

ወላጅ ልጅን በሚገሥጽበት ጊዜ ልጅ ሊያለቅስ ይችላል። ይህ ደግሞ ወላጅን ሊያሳዝን ስለሚችል ወላጅ መተው የለበትም። ወላጅ የሚወስደው የእርምት እርምጃ ልጅን ቢያስለቅስም አዋቂ ሲሆን ግን ይጠቅመዋል። ስለዚህ ዛሬ የሚሰጠው ተግሣጽ ነገ በልጅ ሕይወት ውስጥ የሚያፈራውን ፍሬ በመመልከት ማድረግ ያስፈልጋል። ወላጅ ልጅ እንዳያለቅስ በማሰብ ከተወ ነገ ልጁ አዋቂ ሆኖ ክፉ ባሕርያትን እየተለማመደ ራሱንና ሌሎችን ሲጎዳ እያየ ማልቀስ ይመጣል። ይህ እንዳይሆን ልጅን ከልጅነት ጀምሮ እየገሠጹ ማሳደግ ያዋጣል።⁵ አንድ ዛፍ የሚፈለገውን ቅርጽ ይዞ እንዲያድግ ከተፈለገ ገና ችግኝ ሳለ ማስተካከል ያስፈልጋል። ዛፉ ካደገ በኋላ ለማስተካከል ማሰብ አይቻልም። ያለው አማራጭ ዛፉ ያለውን ቅርጽ ይዞ እንዲኖር መፍቀድ ወይም ዛፉ እንዳይኖር መቁረጥ ነው።

«ተስፋ ገና ሳለች» የሚለው ሐሳብ በልጅ ሕይወት ውስጥ አንድ የማይፈለግ ባሕርይ በሚታይበት ጊዜ ወዲያውኑ ማስተካከል አስፈላጊ መሆኑን ይጠቁማል። አንድ ክፉ ባሕርይ ሥር እንዳይሰድ፣ በቅሎና አድጎ

⁴ Full Life Study Bible, p. 918
⁵ Adam Clarke's Commentary

መራራ ፍሬ ከማፍራቱ በፊት ወላጅ አስፈላጊውን የእርምት እርምጃ በመውሰድ ልጅ እንዲያስተካክል ማድረግ ወቅታዊ ነው። ባሕርይው አድጎ መጥፎ ፍሬ ማፍራት ከጀመረ በኋላ ለማስተካከል መጣጣር ተስፋ የሌለው መከራ ይሆናል። አረም ገና ሳያድግ መታረም አለበት። ልጅ አንድን ባሕርይ ለረጅም ጊዜ ከተለማመደ በኋላ ማስተው አዳጋች ነው። በጅማሬው ትንሽ ተግሣጽ ሲበቃው፣ ከጊዜ በኋላ ግን ቅጣትም አይመልሰውም።⁶

እንግዲህ እንዳይሞት ከተፈለገ በጊዜ መገሰጽ ያስፈልጋል። በዚህ ክፍል ሞት የተባለው አካላዊ፣ ማሕበራዊና ሥነምግባራዊ ችግርን ያመለክታል። አንድ ማብራሪያ «መሞቱን» የሚለውን በሕግ ውስጥ የተጠቀሰው ዐይነት ቅጣት (ዘፋ21:18-21) ወይም ልጅ መጥፎ ባሕርይውን በመከተል የሚያደርጋቸው መጥፎ ነገሮች በእርሱ ላይ በሚያስከትሉት አሉታዊ ውጤቶች የሚደርስበትን አደጋ እንደሚያመለክት ይገልጻል።⁷

የክፍሉ መልዕክት ወላጅ ልጅ ሲያጠፋ እንዲሁ ቢተወው የራሱን ልጅ ለሞት አሳልፎ ሰጠ ወይም ልጁ በራሱ መጥፎ ባሕርይ ምክንያት እንዲሞት ፈቀደለት ማለት ነው። ይህ እንዳይሆን ወላጅ በበትር መምታት ሳይሆን መገሰጽ እንዳለበት ምክር ተሰጥቶታል። ወላጅ ልጁ እንዲሞት የሚያደርግ ውሳኔ መወሰን የለበትም ወይም ልጁ ከትክክለኛው የሕይወት ዘይቤ ወጣ ብሎ ለሕይወቱ አደጋን በሚያስከትል ሁኔታ እንዲኖር ችላ ማለት እንደሌለበት ተመክሯል።⁸

አንዳንዶች ልጅ በሚያጠፋበት ጊዜ ችላ ማለትንም ልጅን እንደ መገሰጽ ያስባሉ። ልጅ ጥፋት ከፈጸመ በኋላ የጥፋቱን አሉታዊ ውጤት እንዲቀምሰው ማድረግም አንድ መንገድ ነው። አንዳንድ ጊዜ ልጅ ከጥፋቱ እንዲማር መተው ማለት ነው።⁹ ልጅ ድርጊቱ የሚያስከትለውን አሉታዊ ውጤት በሕይወቱ በሚቀምስበት ጊዜ ከስህተቱ ሊማር እንደሚችል ለመጠቀም የቀረበ ሐሳብ እመስለኛል።

ወላጅ ልጅን የሚገሥጸው ግቡን ከግምት ውስጥ በማስገባት መሆን አለበት። ግቡ የልጅን ሕይወት በቀና መንገድ በማምራት ከጥፋት መታደግ ነው። ልጅን ያለ መገሰጽ ብቻ ሳይሆን ተግሣጹ ራሱ ከልክ በማለፍ ልጅ ዐመፀኛ እንዳይሆንና በቀልን እንዳያስብ ተገሣጹ በልክ መደረግ አለበት።

⁶ Matthew Henry Commentary
⁷ The Bible Knowledge Commentary: Old Testament, p. 947
⁸ Zondervan NIV Bible Commentary: Volume 1: Old Testament, p. 980
⁹ Africa Bible Commentary, p. 774

ከልክ ያለፈ ተግሳጽ ልጅን ወደ ክፋት ይመራል። ልጅን ከሞት ለማዳን ተፈልጎ ውጤቱ እርሱ ራሱ እንዳይሆን ተግሳጹን በልክ ማድረግ ይገባል።¹⁰

የተግሣጽ በትር ሞኝነትን ከልጅ ያርቃል

«ሞኝነት በሕፃን ልብ ታስሮአል፤ የተግሣጽ በትር ግን ከእርሱ ያርቅለታል» (ምሳ22:15)።

ሕጻን ገና ከአካባቢው ጋር ተገቢውን ግንኙነት በማድረግ ያልተማረና ብዙ ሊማር የሚገባው ነገር አለው። ስለዚህ በሕጻን ልብ ውስጥ ያለው ነገር ጥበብ ሳይሆን የልጅነት ነገር ነው። ብዙ ካለማወቁ የተነሣ የሚያደርጋቸው ነገሮችም የሞኝነት ነገሮች ናቸው። «ሞኝነት» የተባለው የሕፃን አእምሮ በሥነምግባር ያልበሰለ መሆኑን የሚያመለክት ቃል ነው።¹¹ ይህ ክፍል በሕፃን አእምሮ ውስጥ ሥነምግባርን በተመለከተ የተቀመጠ ትክክለኛ መረጃ አለመኖሩን እንደ እሳቤ ወስዷል።

የሰው ተፈጥሮአዊ ባሕርይ ከመልካም ይልቅ ክፉ ነገር ማድረግ ይቀናዋል። ሕጻናት ደግሞ የመልካም ነገር እውቀት ገና ስለሌላቸው በተፈጥሮአቸው ከተነዱ ክፉ ነገርን ያደርጋሉ። ድርጊታቸውና ንግግራቸውም በተፈጥሮ አዳማዊ ባሕርይ የተቃኘ ይሆናል። ይህ ሐሳብ ሰው ሲወለድም ኃጢአተኛ ሆኖ ይለወዳል የሚለውን ሐሳብ በመከተል የመጣ ይመስለኛል (መዝ 51:5)። የልጆች ድርጊት የሚፈልቅበት ምንጭ ልባቸው ኃጢአታዊ ባሕርይ ስላለው ከዚያ የሚወጡ ነገሮች ክፉዎች ናቸው (ማቴ15:19)። በሕጻናት ልብ ውስጥ ያለውን ንጹሕ ያልሆነውን የተፈጥሮ መዝገብ መለወጥ የሚችል ምንድነው? ይህ የተፈጥሮ ዝንባሌያቸው በቀጣይነት ራሱን እየገለጠ እንዳይሄድ ወላጅ ሊያስተካክል ይገባዋል።

ይህንን የልጅን አለማወቅ ወይም ጥበብ የጎደለውን አስተሳሰብና ድርጊትን ለመለወጥ ወላጅ ልጁን ማስተማርና ማሰልጠን ይኖርበታል። ሥልጠና ሲኖር ልጅ የሞኝነት ነገሩን በመተው የጥበብን መንገድ ይከተላል። ወላጅ ልጅን በማሰልጠን ጥበብኛ እንዲሆን ለማድረግ ምን ማድረግ አለበት? ለሚለው ጥያቄ ምላሹ «የተግሣጽ በትር» ነው። እንዲሁ ሲታይ ቃሉ «የተግሣጽ» እንጂ «የቅጣት» በትር አይልም። ከላይ የተጠቀሰው ዞንደርቫን የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ «የተግሣጽ በትር» የሚለውን የዲስፕሊን በትር በማለት ይተረጎማል። በመቀጠልም ወላጅ ለልጅ ሥልጠና በሚሰጥበት ወቅት ይህ ሞኝነት ከልጅ አእምሮ ውስጥ እየጠፋ እንደሚሄድና በልጅ አእምሮ ውስጥ ያለው መልካም እምቅ ችሎታ

¹⁰ Keil and Delitzsch Commentary on the Old Testament
¹¹ Zondervan NIV Bible Commentary: Volume 1: Old Testament, p. 988

እንደሚያድግ ይገልጻል። ከዚህ በመነሳት ልጅን በበትር በመደብደብ በአእምሮ ውስጥ ያለውን ያልበሰለውን ሥነምግባር ማውጣትና በሌላ መተካት እንደማይቻል መገንዘብ እንደሚገባን አስባለሁ።

ልጅን መቅጣት ነፍሱን ከጥፋት ይመልሳል

«ልጅን ከመቅጣት ወደ ኋላ አትበል፤ በአርጨጫ ብትገርፈው አይሞትም። በአርጨጫ ቅጣው፤ ነፍሱንም ከሞት አድናት» (ምሳ23:13-14)።

የዚህ ክፍል የመጀመሪያው ዐረፍተ ነገር ወላጅ ልጅን መቅጣትን ቸል እንዳይል ያሳስባል። «መቅጣት» የተባለው ዲስፕሊን የሚለው ሲሆን «ቅጣው» የሚለው ደግሞ ልጅ ሲያጠፋ ተገቢውን ዋጋ መስጠትን ያመለክታል። ቅጣት (punishment) የሚለው ቃል ለተፈጸመው ጥፋት ተገቢውን እርምጃ መውሰድ ሲሆን ዲስፕሊን (discipline) ደግሞ ሥርዓት በማስያዝና በመግራት መምራትን ያመለክታል። ስለዚህ ለወላጅ «ወደ ኋላ አትበል» የተባለው ልጅን ዲስፕሊን ከማድረግ እንጂ ከመቅጣት አይደለም። ልጅን ለሞት የሚያደርሰው በዲስፕሊን አለማሳደግ እንጂ በአርጨጫ አለመቅጣት አይደለም።

በዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ አካላዊ ቅጣት ለልጅ አስፈላጊ መሆኑ በግልጽ ተቀምጧል። ወላጅ ልጅን ሲቀጣ እንዲጠቀም የሚመክረው አርጨጫን ነው። አርጨጫ ማለት ለቅጣት የሚያገለግል መሣሪያ ነው። አንዳንድ ምንጮች በትር የሚለው ቃል ልጅ በሚያጠፋበት ጊዜ የሚሰጠውን ቅጣትን ለማመልከት በሥራ ላይ የዋለ እንደሆነ ይገልጻሉ።¹² ሰው የሚቀጣበት በትር የተለየ እንደሆነም ተጠቅሷል። «...ሰው በሚቀጣበት በትርና በሰው ልጆች መቀጫ እገሥጽዋለሁ» (2ሳሙ7:14) የሚል ሐሳብ ይገኛል። «መግረፍ»ከቀላል እስከ ከባድ ደረጃ ሊሄድ ይችላል። ለዚህም ሁለት ምክንያቶች ተሰጥተዋል። የመጀመሪያው ልጅ በአርጨጫ ቢገረፍ አይሞትም የሚል ነው። ይህ ልጅን በአርጨጫ መግረፍ ወይም በበትር መምታት አይገድለውም ማለቱ እንዳልሆነ እገምታለሁ። ትኩረቱ ልጅን በተገቢው መንገድ መቅጣት ለሞት አያደርሰውም ማለቱ ይመስለኛል።

ሁለተኛው ልጅን መቅጣት ሕይወቱን ከሞት ያድናል የሚል ነው። የልጁን ሕይወት ከሞት የሚያድነው በአርጨጫ መግረፉ ሳይሆን መቅጣቱ እንደሆነ እረዳለሁ። እርምጃ ለጊዜው የሚያሳምም ሊሆን

¹² New Unger's Bible Dictionary

ይችላል። ነገር ግን በሂደት የሚታየው ፍሬው ዘላቂ ጥቅም እንደሚኖረው ነው። ቅጣት ልጆችን አይገድልም፤ ነገር ግን ራሳቸውን እንዲገድሉ ከሚያደርጉ ክፉ ድርጊቶች ራሳቸውን እንዲጠብቁ ያግዛቸዋል። በተገቢው መንገድ ያልተደረገ ቅጣት ግን ልጆችን የሚገድልበት፤ የአካል ጉዳተኛ እንዲሆን የሚያደርግበት እንዲሁም አካላዊ ጉዳቱ በግልጽ ባይታይም ውስጣዊ ማንነታቸውን በመሰባበር የሞተ ማንነት እንዲኖራቸው የሚያደርግበት ሁኔታ ይኖራል። ልጅን ከመቅጣት ወደ ጎሳ አለማለት አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ልጅን መቅጣት ተገቢ ነው ለማለት እንጂ ልጅ ሁልጊዜ ሊደበደብ ይገባል ማለት አይደለም።

ልጅን በሚገባ ለመቅጣት ልጁን መከታተል ያስፈልጋል። ይህ ደግሞ የወላጅ ኃላፊነት ነው። ወላጆች ልጆቻቸውን በቃልና በተግባር ካስተማሯቸው በኋላ እነርሱ ከመንገድ ስተው ሲገኙ መቅጣት ተገቢ ነው። በልጆች ላይ የእርምት እርምጃ እየወሰዱ መግራት አይገድላቸውም። ነገር ግን ተገቢ የሆነ ቅጣት እንደ እግዚአብሔር ቃል ትምህርት እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል። የክፍሉ ሐሳብ ልጆች ጥፋት በሚፈጽሙበት ጊዜ በአካላቸው ላይ ቅጣትን ማድረግ ነፍሳቸውን ለማዳን ይረዳል የሚል ነው።

የተግሣጽ በትር ለልጅ ጥበብን ይሰጣል

«የተግሣጽ በትር ጥበብን ታጎናጽፋለች፤ መረን የተለቀቀ ልጅ ግን እናቱን ያሳፍራል» (ምሳ29:15)።

ልጅን በማረም መግራት አስፈላጊ ነው። ልጅን ለራሱ መተው ለራሱ፤ ለወላጆቹና ለሌሎችም ሰዎች ጠቃሚ እንዳይሆን ለክፉ አሳልፎ መስጠት ነው። ይህ በሌላ አነጋገር ልጅን መረን መልቀቅ ይባላል። መረን መልቀቅ ማለት... መረን የተለቀቀ ልጅ ለእናቱ የዐፍረት ምክንያት ይሆናል።

ልጅን መረን ላለመልቀቅ ወላጆች ማድረግ ያለባቸው ነገር ይኖራል። ይኸውም ለልጅ ተገቢውን እንክብካቤ እያደረጉ በተመሳሳይ ሁኔታ ልጅ በሚያጠፋበት ጊዜ ተገቢውን ተግሳጽ መስጠት ነው። ልጅን መረን ላለመልቀቅ ወላጆች ልጅን ሁልጊዜ በበትር መግረፍ ወይም በክፉ ቃላት መናገር አለባቸው ማለት እንዳልሆነ ሊታወቅ ይገባል። ልጅ በተግሳጽ ብቻ መግራት በሚቻልበት ዐውድ የግድ በበትር መምታት አስፈላጊ አይደለም።

ልጅ መረን ሲለቀቅ ጥሩ ሊመስል ይችላል። መራራ የሆነ ፍሬው የሚታየው ወላጆች ልጅን መቆጣጠር በማይችሉበት ዕድሜ ላይ ሲደርስ ነው። ያን ጊዜ በልጅነቱ የዘሩትን ፍሬ ማጨድ ይጀምራሉ። አሁን እንደሚፈልጉ ማድረግ ስለማይችሉ እንዲሁ በቃል ይራግማሉ። ልጅ እድህ ተገቢ ያልሆነ ባሕርይ በሚያሳይበት ጊዜ የሚወቀሱት ከልጁ ይልቅ ወላጆቹ ናቸው። ምክንያቱም ልጃቸውን በሥርዓት ማሳደግ ሲገባቸው ይህን

ሳያደርጉ በመቅረታቸው የራሳቸው ስህተት ስለሚገለጥ በድርጊታቸው ያፍራሉ። በባሕላችንም ሥርዓት የሌለውን ልጅ ሲያዩ ሰዎች «አሳዳጊ የበደለው» በማለት ይወቅሳሉ። ልጅ ሥነ-ሥርዓት የሌለው እንዲሆን ያደረጉት ወላጆቹ እንጂ ልጁ በራሱ ራሱን እንዲህ እንዳላደረገ ይታወቃል ማለት ነው።

በዚህ ክፍል የዐፍረቱ ገፈት ቀማሽ እናት እንደሆነች ተጠቅሷል። «ለምን አባት አላለም?» የሚል ጥያቄ ተፈጥሮብኝ ነበር። ምናልባት እናት ልጇን ከአባት ይልቅ በጣም ስለምትቀርበውና እርሱን ከመውደዱ የተነሣ ተገቢውን የእርምት እርምጃ ላትወስድ ትችላለች ከሚል ግምት ሊሆን እንደሚችል አስባለሁ። በልጅነት ወቅት ከልጇ ጋር በሰላም አብራ ስትኖር ከቆየች በኋላ ልጇ ሲያድግ የሚናገረውና የሚያደርገው ነገር በነብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት የሌለው ነገር ሲሆን የመጀመሪያ ተወቃሽ የምትሆነው እናት ትሆናለች ማለት ነው።

አንድ ቀን በታክሲ ስንዝ አንዲት እናት ምናልባት የስምንት ዓመት ሊሆን የሚችል ልጅ ይዛ ታክሲ ውስጥ ገባች። ልጁ ከመጠን በላይ ይቀብጣል። መስኮት ልክፈት እያለ ያስቸግራታል። እርሱን «ተው» ብላ እጁን ስትይዝ ደግሞ በመዳፉ ፊቷን ይማታል። በመስኮት ሰዎችን እያየ «ያቺ ሴት ምን ትመስላለች!» እያለ ይሳደባል። እናቱ እያፈረች «ልጄ! ምነው አንተስ ያለጊዜ ፈነዳህ!» አለችው። ከዚያም ታክሲ ውስጥ የነበሩ ሰዎች ከት ብለው መሳቅ ጀመሩ። አስቸጋሪ ባሕርይ ያለውን ልጅ ይዞ መሄድ በሰዎች ዘንድ እንደሚያሳፍር አስተዋልኩኝ።

እንግዲህ ልጆች ለወላጆቻቸው የዐፍረት ምክንያት እንዳይሆኑ ከልጅነታቸው ጀምረው ወሰናቸውን አውቀውና እያከበሩ እንዲያድጉ መምራት ያስፈልጋል። ልጆች በተገቢው መንገድ ተይዘው ትክክለኛ የሆነውንና ያልሆነውን ነገር ለይተው ካወቁ በሚያድጉበት ጊዜ ከዚያ ፈቀቅ አይሉም። ስለሆነም በዚህ ክፍል የተግሣጽ በትር የተባለውን የእርምት እርምጃ እየወሰዱ ልጆችን እየገሩ ማሳደግ ጥበብ እንዲያገኙ ያግዛቸዋል። ይህ ውጤቱ ለወላጆችም ሆነ ለልጆች ዘላቂ ጥቅም ያለው ይሆናል።

ልጅን መቅጣት ሰላምና ደስታን ይሰጣል

«ልጅህን ቅጣው ሰላም ይሰጥሃል፤ ነፍስህንም ደስ ያስኛታል» (ምሳ29:17)

ቤተሰብ ሰላማዊና ደስተኛ ሕይወት እንዲመራ ከተፈለገ ልጆች በሚያጠፋበት ጊዜ ተገቢውን የእርምት እርምጃ ማግኘት አለባቸው። በዚህ

ክፍል ልጅን መቅጣት ሁለት ነገሮችን ለቤተሰብ እንደሚሰጥ ተጠቅሰዋል። የመጀመሪያው ሰላም ነው። ሁለተኛው የነፍስ ደስታ ነው።

እንግዲህ ምን ዓይነት ቅጣት ቢሆን ነው ለቤተሰብ ሰላምና የነፍስ ደስታን የሚሰጠው ብሎ መጠየቅ አስፈላጊ ነው። ሁሉም ቅጣት እንዲህ ዓይነት ፍሬ ይኖረዋል ብሎ ማሰብ አይቻልም።

ልጅን መቅጣት

- ✓ ለወላጅ ሰላምና ደስታን ይሰጣል
- ✓ ከልጅ ልብ ሞኝነትን ያስወግዳል
- ✓ ለልጅ ጥበብን ይሰጣል
- ✓ ልጅን ከጥፋት ያድናል

በበትር የሚመታ ሰው ሰነፍ ነው

«በብልሃተኛ ከንፈር ጥበብ ትገኛለች፤ በትር ግን አእምሮ ለጎደለው ሰው ጃርባ ነው» (ምሳ10:13)።

«አለንጋ ለፈረስ፣ ልንም ለአህያ፣ በትርም ለሰነፍ ጃርባ ነው» (ምሳ26:3)።

ሰነፍ ሰው በሚፈጽማቸው መጥፎ ድርጊቶች አማካኝነት ሕሊናው ይከሰዋል፤ ሰዎችም ይነቅፉታል። ጥበብ የተሞላ ንግግር ቅጣት የለውም፤ ነገር ግን ጥበብ የጎደለው ንግግር ቅጣትን ያስከትላል። ጥበቡ ሰው በአንደበቱ ጌጥ ይዞ ሲሄድ ሰነፍ ሰው ደግሞ በጃርባው ውርደቱን ተሸክሞ ይዞራል። ሰው እያወቀ ክፉ ነገሮችን በሚያደርግበት ጊዜ ራሱን ለቅጣት እያዘጋጀ ነው ማለት ይቻላል። ከሕይወቱ እየተማረ አካሄዱን የማያሻሽል ሰው ሁልጊዜ መቀጣቱ አይቀርም።

ይህ ክፍል በቀጥታ ልጅን በበትር ስለመምታት ባይናገርም ማን በዱላ መመታት እንዳለበት ግን ግልጽ አድርጎ አስቀምጧል። በትር አእምሮ ለጎደለው ወይም ለሰነፍ ሰው እንደሆነ ይገልጻል። ማስተዋል የሌለው ሰው እንደ እንስሳ በዱላ ይመታል። እንስሳት ለምሳሌ ፈረስና አህያ የሚፈለገውን ተግባር ለመፈጸም እምቢተኛ በሚሆኑበት ጊዜ በዱላ ይቀጣሉ። ከዚያም የሚፈለገውን ነገር ያከናውናሉ። አእምሮ የጎደለውም ሰው በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ይመራል ማለት ነው።

እንግዲህ እዚህ ላይ መነሳት ያለበት ጥያቄ «ልጅ በዱላ የሚመታው አእምሮ የጎደለው ወይም ሰነፍ በመሆኑ ነው ወይ?» የሚል ነው። በእኔ ግንዛቤ ልጅ አእምሮ የጎደለው ወይም ሰነፍ ሳይሆን በመማር ሂደት ላይ ያለ ታዳጊ ሰብዓዊ ፍጡር ነው። ካስተማሩት የሚማር፣ ስህተቱን በመጠቀም ትክክለኛውን አቅጣጫ ካሳዩት በመልካም ሁኔታ ማደግ የሚችል፣ ከጎልማሳ ይልቅ ለለውጥ ክፍት አእምሮ ያለው፣ አዋቂዎች ያሳዩትን አርዓያነትን የሚከተል ተማሪ ነው። ስለዚህ ልጅን በበትር በመምታት ጥበብን ማስተማር አይቻልም።

ወላጆች ልጆችን በጌታ ምክር ማሳደግ አለባቸው

«አባቶች ሆይ፡- ልጆቻችሁን በጌታ ምክርና በተግሣጽ አሳድጉአቸው እንጂ አታስቆጡአቸው» (ኤፌ6:4)

ሐዋርያው ጳውሎስ በቤተሰብ ውስጥ ወላጆች ከልጆቻቸው ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት ሊኖራቸው እንደሚገባቸው መመሪያዎችን ሰጥቷል። በተለይም ትዕዛዙ የተሰጠው ለአባቶች ነው። በዚህ ክፍል ልጆችን በጌታ ምክርና ተግሣጽ ማሳደግ ትዕዛዙ የተሰጣቸው ለአባቶች ነው። ይህ ማለት እናቶች ምንም ድርሻ የላቸውም ማለት ነው? አንዳንዶች ይህ ትዕዛዝ ለአባቶች የተሰጠው እነርሱ የቤተሰብ መሪዎች በመሆናቸውና ቤተሰብን በበላይነት የማስተዳደር ኃላፊነት ስለተሰጣቸው እንደሆነ ይገልጻሉ።¹³ ሌሎች ደግሞ አባቶች የተባለው እናቶችንም የሚጨምር ነገር ሲሆን አባቶች ጎልተው የወጡበት ምክንያት የቤተሰብ ሥልጣን ምንጮች በመሆናቸውና እንደ እናቶች ልጆቻቸውን ሳያሞላቅቁ ለማሳደግ ልብ ስላላቸው እንደሆነ ይናገራሉ።¹⁴

¹³ Barners' Note

¹⁴ Jamieson, Fausset and Brown Commentary

ከዚህ ጥቅስ ቀደም ብሎ ባለው ክፍል ውስጥ ልጆች ለወላጆቻቸው እንዲታዘዙ መመሪያ ተሰጥቶአቸዋል። ልጆች ለእነርሱ እንዲታዘዙ ከፈለጉ ወላጆች የልጆቻቸውን ሁኔታ ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት እነርሱ ተግባራዊ ሊያደርጉላቸው የሚችሉትን ትዕዛዛት መስጠት ይኖርባቸዋል። ወላጆች ለልጆቻቸው እጅግ ከባድ የሆኑ ትዕዛዛትን ሲሰጡላቸው ለመታዘዝ ይቸገራሉ። የወላጆቻቸውን ትዕዛዝ መተግበር የማይቻል እንደሆነ ከተረዱ ደግሞ ተስፋ በመቁረጥ እርግፍ አድርገው ይተዋሉ። ልጆች ለወላጆቻቸው እንዲታዘዙ የወላጆች ትዕዛዝ ልጆች መተግበር የሚችሉት መሆን አለበት። በተጨማሪም ወላጆች ልጆቻቸውን በማስተማርና በመምከር ወደ መታዘዝ መላት እንዲደርሱ ማድረግ አለባቸው። ስለዚህ ልጆች ለወላጆቻቸው እንዲታዘዙ ምቹ ሁኔታዎችን በቅድሚያ መፍጠር ያለባቸው ወላጆች ናቸው ማለት ነው።

ለወላጆች ከተሰጡ መመሪያዎች መካከል ጥቂቶቹ በዚህ ክፍል ተጠቅሰዋል። የመጀመሪያው ልጆችን በጌታ ምክርና ተግባሩ ማሳደግ ነው። እድገት ለልጆች የሚገባውን ነገር በመስጠት የሚመጣ ውጤት ነው። ዳቦ የልጆችን አካል እንደሚገነባ ሁሉ እውቀትም የልጆችን አእምሮ ይገነባል። የልጆች አእምሮ ጠቃሚ በሆነ እውቀት መታነጽ አለበት። ልጆች ለሕይወታቸው የሚጠቅማቸውን መልካም ትምህርትና ምክር የሚያገኙት በቅድሚያ ከወላጆቻቸው በመሆኑ ወላጆች የልጆችን አእምሮ በእውቀት ማነጽ ይጠበቅባቸዋል።

«በጌታ ምክር» የሚለው ልጆችን ከማሰልጠን ጋር የተያያዘ ሐሳብ አለው። ልጆችን በማስተማር፣ በመምራትና በማለማመድ መልካም ሥነምግባር እንዲኖራቸው መርዳት ነው። በጌታ «ተግባሩ» የሚለው ደግሞ የሚፈለገውን ነገር በልጆች አእምሮ ውስጥ ማስቀመጥ መቻልን ይገልጻል። ከሕፃንነት ጀምሮ በልጆች አእምሮ እንደ እግዚአብሔር ቃል የሆነ ትምህርት ማስቀመጥ ከተቻለ ልጆች ያንን ተግባራዊ እያደረጉ ይድጋሉ።

ለልጆች የሚያስፈልገው ትምህርት ወይም ምክር ምንድነው? ቢባል ዐይነቱ ብዙ ሊሆን ይችላል። ልጆች ከሕፃንነታቸው ጀምረው ትክክለኛውን መንገድ እውቀት እንዲያድጉ የሚያግዙትን መርሆዎችና ደንቦችን መማር አለባቸው። በጌታ ምክርና ተግባሩ የተቃኘ አእምሮ እንዴት ራስን በመግዛት በመልካም ሥነምግባር መኖር እንደሚቻል ያውቃል። ለልጆች የሚሰጠው ትምህርትና ምክር እንደ እግዚአብሔር ቃል መሆን ይኖርበታል። «በጌታ» የሚለው ቃል ለልጆች የሚሰጠው ትምህርት እንደ ጌታ ቃል መሆን እንዳለበት ያሳስባል። ወላጆች በዚህ ዐይነት መንገድ ልጆቻቸውን

ማሰልጠንና መምከር ከቻሉ ልጆቹ ጤናማ መንፈሳዊ ሕይወት ይኖራቸዋል።

ልጆችን ማበሳጨት ተስፋ ያስቆርጣቸዋል

«አባቶች ሆይ፣ ልባቸው እንዳይዘል ልጆቻችሁን አታበሳጨላቸው» (ቆላ3:21)

ወላጆች ልጆቻቸውን በሚያበሳጨላቸው ጊዜ በልጆች ላይ የሚያስከትለው አሉታዊ ውጤት ብዙ ሊሆን ይችላል። በዚህ ክፍል የተጠቀሰው አንዱ ነው። ወላጆች ልጆቻቸውን ሲያበሳጨላቸው ልጆች ልባቸው ይዘላል። ወላጆች ሁልጊዜ የልጆቻቸውን ስህተትና ጥፋት እየፈለጉ እነርሱን የሚወቅሱላቸው ሲሆን ልጆች በራሳቸው መተማመን ያቅታቸዋል። ሁልጊዜ የልጆቻቸውን ስህተት የሚፈልጉ፣ ልጆቻቸው ባደረጉት ነገር እርካታ የሌላቸው፣ ከዚህም የተነሣ ልጆቻቸውን የሚሳደቡና ስለ እነርሱ የሚያማርሩ ወላጆች የልጆቻቸው ውስጣዊ ማንነት ይሰብራሉ። «እኔ አባቴን ወይም እናቴን ማስደሰት አልችልም» «እርሱ ከእኔ የሚፈልገውን ነገር ማድረግ አልችልም» የሚል አስተሳሰብ ማሳደግ ይጀምራሉ።

መከራ የማድረግ ውስጣዊ ፍላጎት ያላቸው ልጆች ከወላጆቻቸው በሚሰጣቸው አሉታዊ ንግግሮች የተነሣ ተስፋ በመቁረጥ አንዳንድ ነገሮችን ከመሞከር ይቆጠባሉ። ምክንያቱም በአእምሮአቸው «ምንም ነገር ብሠራ ምሥጋና ስለሌለው ብተው ይሻለኛል» ብለው ደምድመዋል። ልጆች አዲስ ነገር ለመሞከርና የተሰጣቸውንም ሥራ ደረጃውን በጠበቀ መልኩ ለመሥራት የልብ መነሳሳትን ያጣሉ። ሞራላቸው ይሰበራል።

ይህ ማለት ወላጆች ለልጆቻቸው ስህተታቸውን ማሳየት የለባቸውም ማለት አይደለም። ልጆች በመማር ያሉ በመሆናቸው ይሳሳታሉ፣ ወላጆቻቸው በሚጠብቁት ደረጃ ሁሉንም ነገር ላይፈጽሙ ይችላሉ። ስለዚህ ስህተታቸውን ለእነርሱ ማሳየት ተገቢ ነው። ወላጆች የልጆችን ስህተት እያዩ በግልጽ ከማሳየት ይልቅ «ጥሩ ነው ጥሩ ነው» ብለው ብቻ ብለው ካለፉ ልጆቹ ከስህተታቸው እንዳይማሩና ወደፊት እንዳያሻሽሉ ማድረጋቸው ነው። ስህተት የሆነው ነገር ጥሩ ነው ማለት ሐሰት በመሆኑም ታማኝነትን ያጎድላል።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለማስተላለፍ የፈለገው መልዕክት ወላጆች ለልጆቻቸው ስህተት መንገር የለባቸውም ሳይሆን ይህን ለልጆች ሲያደርጉ

ማድረግ የሌለባቸውን ነገር ማሳየት ነው። ይኸውም ልጆቻቸውን ማበላጨት ነው። ወላጆች ልጆቻቸው ስህተት ሲፈጽሙ እንዴት አድርገው የልጆችን ስብእና/አእምሮ ሳይጎዱ ለገንቢ እርምጃ መልዕክታቸውን ማስተላለፍ እንደሚችሉ ጥበብ ሊያሳድጉ ይገባቸዋል።

ወላጆች ልጆቻቸውን ከመጠን በላይ በመቅጣት ማስቆጣታቸው አሉታዊ ውጤትን ያስከትላል። በአጠቃላይ ልጆቻቸውን በጭካኔ የሚቀጡ ወላጆች መጥፎ ባሕርይ ያላቸውን ልጆች እንደሚኖራቸው ይታወቃል። ስለዚህ ወላጆች የታዘዙት ልጆቻቸውን በጭካኔ እንዲቀጡ ሳይሆን ስህተታቸውን በማረም ትክክል የሆነውን ነገር እንዲያደርጉ ምሪት እንዲሰጡአቸው ነው።¹⁵ ልጆች በጭካኔ ሲቀጡ በፈጸሙት ክፉ ነገር ከመጸጸት ይልቅ ልባቸው ይደነድናል። ወላጆቻቸውም ለእነርሱ ፍቅር ስለሌላቸው እንዲህ ባለ ጭካኔ በተሞላበት መንገድ እንደሚቀጡአቸው ያስባሉ። ርኅራኄ የሌለው ቅጣት ከፍቅር ሳይሆን ከበቀል መንፈስ የመነጨ እንደሆነ ይገነዘባሉ።

ልጆችን ማስቆጣት ማለት ምን ማለት ነው? ወላጆች ልጆችን እንዴት ሊያስቆጡ ይችላሉ? ወላጆች ልጆቻቸውን ከሚያስቆጡባቸው መንገዶች መካከል አንዱ ወላጆች ሲናደዱ ልጆችን የሚቆጡ ሲሆን ነው። በዚህ ዐይነት ሁኔታ ልጆች ወላጆች ስለተቆጡ እንጂ እነርሱ ስህተት ስለሠሩ እንደተቀጡ አያስቡም። እነርሱም አንድ ቀን ኃይል ወይም ሥልጣን ሲያገኙ ሲቆጡ ማንንም ይቀጣሉ። አንዳንድ ጊዜ ወላጆች የሚቆጡት የልጆች ድርጊት ስህተት ሆኖ ሳይሆን እነርሱ በራሳቸው ችግር ተወጥረው ስላሉ ልጆቹን የቆጣቸው ማብረጃ ለማድረግ ነው።

በአንድ ወቅት ንጉስ ሳኦል ልጁን ዮናታንን ተቆጥቶት ነበር። ታሪኩ እንዲህ ይላል፡-

ሳኦል በዮናታን ላይ እጅግ ተቆጣ፤...«መሞት ስለሚገባው፣ ሰው ላክና አስመጣልኝ!» ዮናታንም፤«ለምን ይገደላል ጥፋቱስ ምንድን ነው?» ሲል አባቱን ጠየቀ። ሳኦልም ዮናታንን ለመግደል ጦር ወረወረበት።...ዮናታንም በታላቅ ቁጣ ከግብሩ ላይ ተነሣ» (1ሳሙ-20:30-34)

ሳኦል ዳዊትን ለመግደል አስቦ ለንጉሥ ግብዣ ጠራው። ዳዊት ግን ይህን ስለተገነዘበ ሐሳቡን ለወዳጁ ለዮናታን ተናግሮ ከግብዣው ቀረ። ሳኦል ዳዊት ለምን እንዳልመጣ ልጁን ዮናታንን ሲጠይቀው ዮናታንም አሳማኝ

ምክንያት ነው ብሎ ያሰበውን ነገር ነገረው። ሳኦል በዮናታን ላይ ተቆጣ፤ ታሪኩ ሳኦል «እጅግ» እንደተቆጣ ይገልጻል። ዮናታን ለዳዊት ወዳጁ በመሆኑ ውጤቱ ዕፍረትና ውርደት እንደሆነ በመናገር ዳዊት መገደል እንደሚገባው በግልጽ ተናገረ። በሳኦል እይታ ዳዊት መሞት የሚገባው ሰው ነው። ልጁ ዮናታን ግን ይህን ሐሳብ አልተቀበለም። ዳዊት የሚገደልበትን ምክንያት ማወቅ ፈለገ። ስለዚህ አባቱን «ለምን ይገደላል? ጥፋቱስ ምንድነው?» በማለት ጠየቀው። ሳኦል ልጁ ዮናታን ለጠየቀው ተገቢ ጥያቄ ተገቢውን መልስ ከመስጠት ይልቅ በቁጣ ተሞልቶ ልጁን ለመግደል ጦር ወረወረበት። የልጁ የዮናታን ምላሽም ቁጣ ነበር። ዮናታን በታላቅ ቁጣ አባቱ ካለበት ሥፍራ ሸሸ። ከእርሱ ተለየ።

እንደ ባለ አእምሮ ስመለከተው የሳኦል ቁጣ መሠረታዊ አሳማኝ ምክንያት የለውም። ዳዊት ራሱን መምራት የሚችል ሰው በመሆኑ በእርሱ ፈንታ ዮናታን ሊጠየቅ አይገባውም። በእርግጥ አባቱ ባያውቅም ዮናታንና ዳዊት ምስጢር ነበራቸው። በዳዊት በግብዣው ላይ አለመገኘት ዮናታን ተስማምቶበት ነበር።

ይህን በመጠርጠርም ሳኦል ዮናታንን በመጥፎ ቃላት ሰደበው። በእርግጥ ስድቡ ስለ ዮናታን ከሚናገር ይልቅ ስለ ተሳዳጊው ስለ ሳኦል ብዙ ነገር ይናገራል። በዚህ ስድብ ሳኦል በልቡ ውስጥ ያለው ሐሳብ ሥነምግባር የጎደለው፣ እንደ እግዚአብሔር ቃል ያልሆነ፣ ከንጉሥ የማይጠበቅ መጥፎ ነገር መኖሩን ገለጠ። በዚህ ስድብ ሳኦል ስለ ዮናታን ትክክለኛ ያልሆነ ነገር ተናገረ። በሳኦል ንግግር ውስጥ ዮናታን ከእናቱ ማዕፀን ጀምሮ እምቢተኛ መሆኑን ይገልጻል።¹⁶ ይህ ዮናታን የሌለውን ባሕርይ ለእርሱ መስጠት ነው። ዮናታን እምቢተኛ ልጅ እንደሆነ አልተጠቀሰም። ሳኦል ዮናታን የእርሱ ልጅ እንዳልሆነም ተናግሯል፤ ምክንያቱም ዮናታን ለሳኦል ቤተሰብ ውድቀት መንስኤ የሆነውንና አባቱ የሚጠላውን ሰው ይወዳል።¹⁷ በዚህ ሐሳብ መሠረት ዮናታን ትክክለኛው የሳኦል ልጅ ለመባል እርሱ የሚጠላውን መጥላትና እርሱ የሚወደውን መውደድ ይኖርበታል ማለት ነው።

ሳኦልም ድብቅ አጀንዳ ነበረው፤ ዳዊትን ለመግደል ይፈልጋል። ግብዣው የሰላም ሳይሆን በእርሱ ምክንያት ዳዊትን ፊት ለፊት ለማግኘት ታስቦ የተዘጋጀ ነበር። ዮናታን «ለምን ይገደላል» የሚለውን ጥያቄ ሲጠይቀው ሳኦል ስሜቱን መቆጣጠር አልቻለም። በውስጡ የሞላው የበቀል

¹⁵ Barners' Notes
¹⁷ Matthew Henry Commentary

¹⁵ Adam Clark's Commentary

ስሜት ድንገት ገንፍሎ ወጣ። ሳኦል ዳዊትን ማግኘት አይችልም፤ ምክንያቱም ዳዊት በቅርብ የለም። ቁጣው ግን ኃይለኛ ስለነበር ዳዊትን ባያገኝም ከፊት ለፊቱ ባለው ልጁ ላይ ቁጣውን ለማውረድ ጦሩን ወረወረበት። ልጁ ባላጠፋው ጥፋት እርምጃ ሲወሰድበት እንመለከታለን። ዮናታን ከአባቱ እርምጃ የተገነዘበው ሐሳብ ነበር። ይኸውም ሳኦል ለልጁ ያልራራለት፤ ዳዊትን ለመግደል ቁርጥ ውሳኔ ማድረጉን ነው። በዚህም የአባቱ እርምጃ ዮናታንን አሳዝኖታል።

የወላጆች ቁጣ ደግሞ ዝም ብሎ ነው እንጂ ልጆች ያሰቡትን ነገር እንዳያደርጉ የመከልከል አቅም የለውም። ዮናታን አባቱ በድርጊቱ ቢቆጣውም የጀመረውን ነገር አልተወም። በሳኦል እይታ ዮናታን ትክክል አልነበረም፤ ምክንያቱም የቤተሰቡን ፍላጎት አላስቀደመም። ከዮናታን አንጻር ሲታይ ግን ዳዊት በእግዚአብሔር የተመረጠ ሰው ስለሆነ ዮናታን ቢወደውም ባይወደውም ንጉሥ መሆኑ አይቀርም። አባትየው ከእግዚአብሔር ሐሳብ ጋር ሲታገል ልጁ ደግሞ የእግዚአብሔር ፈቃድ የትኛው እንደሆነ ስለገባው የራሱንና የቤተሰቡን ጥቅም በመተው ለመለኮታዊ ዓላማ ራሱን ሰጠ። ዮናታን ለዳዊት ወዳጁ የሆነውና ወደ ሥልጣን እንዲወጣ የሚደግፈው ሁኔታው ስላልገባው ወይም ሞኝ ሆኖ ሳይሆን በዳዊት ላይ ያለው የእግዚአብሔር ሐሳብ ምን እንደሆነ በሚገባ ስለተረዳ ነበር።

ስለዚህ አንዳንድ ጊዜ ወላጆች የእግዚአብሔርን ፈቃድ ባለመረዳታቸው ወይም ተረድተው ለመፈጸም ፈቃደኛ ባለመሆናቸው፤ ከእግዚአብሔር ሐሳብ ይልቅ ለሥጋዊ ፍላጎታቸው ቅድሚያ በመስጠት የእርሱን ፈቃድ ተረድተው ለመተግበር ከተነሱት ልጆቻቸው ጋር ይጋጫሉ። ከዚህ የተነሣ የሚመጣው የወላጆች ቁጣ ይኖራል። ልጆች ይህን በትዕግስት ማለፍ አለባቸው። ከእግዚአብሔር ጋር የተጋጨ ሰው ለሌላው ሰላምን አይሰጥም። ራሱ ሰላምን በማጣት ሌሎችንም ሰላምን ይነሣል።

ወላጆች ልጆቻቸውን ማስቆጣት የለባቸውም። ለዚህም ማቲው ሄነሪ ሁለት ምክንያቶችን ይናገራል። (1) እግዚአብሔር ለወላጆች ሥልጣንን የሰጠው በዚያ ሥልጣን ልጆቻቸውን እንዲያንገላቱ አይደለም። (2) እነዚህ ልጆች ከወላጆቻቸው የተወለዱ የእነርሱ አካል ናቸው። እነዚህን ምክንያቶች በመገንዘብ ወላጆች ልጆቻቸውን በፍቅር ማሳደግና ትዕግሥት ሊኖራቸው ይገባቸዋል።¹⁸

¹⁸ Mathew Henry Commentary

ወላጆች ልጆቻቸውን በልጅነታቸው ወቅት ሲያስቆጡአቸው አቅም ስለሌላቸው ምንም ምላሽ ሳይሰጡ ይችላሉ። ቁጣቸውን በልባቸው ውስጥ ይዘው ያድጋሉ። በውጫዊ ግንኙነት ከወላጆቻቸው ጋር በሰላም የሚኖሩ ቢመስሉም ውስጣቸው ግን በቁጣ የተሞላ ሊሆን ይችላል። ይህን በሁለቱ የላባ ሴት ልጆች ሕይወት መመልከት እንችላለን።

ከአባታችን ሀብት የምናገኘው ምን ውርስ አለ? እኛን የሚያየን እንደ ባዕድ አይደለምን? ደግሞም እኮ እኛን ሽጦናል፤ የተሸጥንበትንም ዋጋ ራሱ በልቶታል። እግዚአብሔር ከአባታችን ወስዶ ለአንተ የሰጠው ሀብት ሁሉ የእኛና የልጆቻችን ነው። ስለዚህ እግዚአብሔር የነገረህን ሁሉ አድርግ። (ዘፍ31:14-16)

ራሔልና ሊያ በአባታቸው ቅር ተሰኝተዋል። ቅሬታቸው ግን እስካሁን ድረስ አልተገለጸም። ባለቤታቸው ያዕቆብ ወደ አባቱ ሀገር ለመመለስ ጥያቄ ሲያቀርብላቸው ለአባታቸው ግድ እንደሌላቸው ተናገሩ። በእርግጥ ራሔልና ሊያ የአባታቸውን እውነተኛ ማንነት ያውቁታል። በንግግራቸውም አባታቸው እንደገዛ ልጆቹ ሳይሆን እንደ ባሪያዎቹ እንዳሳደጋቸው ይገልጻሉ። አባታቸው ላባ የሚፈልገውን ሀብት ለማግኘት ብሎ እንደ ሸጣቸው ገልጸዋል። የእርሱ ፍላጎት እነርሱን ሽጦ ገንዘብ ማግኘት እንጂ የልጆቹን ፍላጎትና ምቹት አልጠበቀም። ከእነርሱ ሽያጭ የተገኘውንም ሀብት ለራሱ ስለተጠቀመበት ለልጆቹ ውርስ የሚሆን ነገር እንደሌለ ይናገራሉ።

በሴት ልጆቹ እይታ አባታቸው ርኅራኄ የጎደለውና ኢፍትሐዊ ነገርን የሚፈጸም ሰው ነው።¹⁹ ራሔልና ሊያ ከባላቸው ከያዕቆብ ለመለየት የፈለጉበት አንዱ ምክንያት በእርሱ ላይ ከነበራቸው ቅሬታ የተነሣ ነው። አባታቸው ቀድሞውንም እንደ ልጆቹ ሳይሆን እንደ ባዕድ ይቆጥራቸው ስለነበርና ከእርሱም ውርስን ስለማይጠብቁ ከያዕቆብ ጋር እርሱ ወደሚሄድበት ሥፍራ ለመሄድ ማረጋገጫ ሰጡት። አባት ልጆቹን መውደድ የተገባው ሆኖ ሳለ እርሱ ግን እንደ ባዕድና ባሪያ ቆጥሮአቸው በገንዘብ ሸጣቸው።

ወላጆች በልጆቻቸው ላይ ኢፍትሐዊ ድርጊትን በሚፈጽሙበት ጊዜ ከልጅነታቸው የተነሣ በግልጽ የሚታይ እርምጃ ሳይወስዱ ይችላሉ። ነገር ግን ልጆቹ በስሜታቸው ይጎዳሉ። በእነርሱ ላይ ከሚፈጸም ግፍ የተነሣ በወቅቱ ሐሳባቸውንና ስሜታቸውን አለመግለጻቸው ምንም ቅሬታ የላቸውም ማለት አይደለም። ቅሬታቸውን በልባቸው ይዘው ያድጋሉ።

¹⁹ Mathew Henry Commentary,

ወላጆች እነርሱን እንደ ገዛ ልጆቻቸው በመቁጠር ተገቢውን እንክብካቤ ለእነርሱ አለማድረጋቸው ያሳዘናቸዋል። ልጆቹ ራሳቸውን በሚችሉበት ወቅት በሚፈጠርላቸው አጋጣሚ በውስጣቸው ለረጅም ጊዜ የታመቀውን ቅሬታቸውንና ሐዘናቸውን ይገልጻሉ።

ከዚህ ክፍል ስመለከት ልጆቹ ስሜታቸውን የገለጹት ለባላቸው እንጂ ለአባታቸው አልነበረም። አባታቸው ልጆቹ በእርሱ ላይ ያላቸውን ሐዘን የሰማ እንደሆነ አልተጠቀሰም። በልጆቹና በወላጆች መካከል ያለው የስሜት ርቀት ከፍተኛ ስለሚሆን ልጆቹ ደፍረው ወደ ወላጆቻቸው በመሄድ በእነርሱ ላይ የፈጸሙት ድርጊት ትክክል እንዳልነበረ አይገልጹም። ከዚህም የተነሣ በጎልማሳነት ወቅት እንኳ ሁኔታውን ለማስተካከልና እርቅ ለመፍጠር ፍላጎት ላይኖራቸው ይችላል።

የማጠቃለያ ሐሳቦች

በአጠቃላይ በመጽሐፌ ምሳሌ ውስጥ የተጠቀሰ በአርጨሜ መግረፍ የሚለው በቀጥታ ልጆችን በበትር መምታትን ያመለክታል ብሎ መደምደም አስቸጋሪ ይሆናል። በዚህ ክፍል ውስጥ የተጠቀሰው አርጨሜ ምናልባት ሌሎች ልጆችን ለማረም ሊጠቅሙ የሚችሉትን ስልቶችን የሚያመለክት ይሆናል።²⁰ ምክንያቱም በአርጨሜ መግረፍ የተባለው ዘዴ የሚያመጣቸውን ውጤቶች ልጆችን በበትር መምታት ሊያመጣው አይችልም።

ልጅን በበትር መምታት የተጠቀሰበት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ብሉይ ኪዳን ሲሆን በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙ መጻሕፍትም በአብዛኛው የሚገኘው በመጽሐፈ ምሳሌ ውስጥ ነው። ልጅን በበትር መምታት በአዲስ ኪዳን በወንጌላትና በመልዕክቶች ውስጥ አልጠቀሰም።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የልጅ አስተዳደግን በተመለከተ የተጠቀሱ ሐሳቦች ተወራራሽነት ስላላቸው ትርጉማቸውን አሻሚ ያደርጋል። በተለይ ልጅን መገሠጽና መቅጣት የሚሉ ቃላት በብዛት የተጠቀሱ ሲሆን ልዩነታቸው ግልጽ ሆኖ አልተቀመጠም። ስለዚህ እነዚህ ቃላት ትርጉማቸው ምን እንደሆነ ባሉበት ዐውድ ውስጥ ካልተፈለጉ ያሳስታሉ። አንዳንድ ቦታ ቅጣት የሚለው ዲስፕሊን የሚለውን ሐሳብ ያመለክታል።

መጽሐፍ ቅዱስ ልጅን በአርጨሜ መግረፍን ወይም በበትር መምታትን እንደ ትዕዛዝ አልሰጠም። በአንጻሩም ልጅን በአርጨሜ መግረፍ ወይም በበትር መምታት ትክክል እንዳልሆነ አልተናገረም። መጽሐፍ ቅዱስ በዚህ

ጉዳይ ላይ የሰጠው ምክርን ነው። ይህን ምክር በተግባር ላይ ለማዋል ዐውዳዊና የልጅን ሁኔታ በሚገባ መረዳትን እንደሚጠይቅ አስባለሁ።

የዱሮ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎች ልጅን በአርጨሜ መግረፍን ቢደግፉም እንደ ቅድመ ሁኔታ ያስቀመጡአቸው ሁኔታዎች አሉ። የቅርብ ጊዜዎቹ በበትር የመምታቱን ነገር በመተው ከዲስፕሊንና ከቅጣት ጋር በማያያዝ ወላጅ ማድረግ ያለበትንና የሌለበትን ነገር ይጠቁማሉ። ምናልባት ለዚህ ልዩነት አስተዋጽኦ ያደረገው ሁሉም ስለ ልጆች ሰብዓዊ መብት ያላቸው ግንዛቤ ሊሆን እንደሚችል እገምታለሁ።

የእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች መልዕክት ልጅ ሲያጠፋ ወላጅ እየገሠጸና እየቀጣ እንዲያሳድግ እንጂ የግድ በአርጨሜ መግረፍ እንዳለበት አይደለም። እነዚህ ክፍሎች ወላጅ ልጅን በተገቢ መንገድ ለማሳደግ መከተል የሚገባውን ዘይቤ ይጠቁማሉ። በአንድ በኩል ልጅን ማስቆጣትና ማስመረር፣ በሌላ በኩል ደግሞ ልጅን ችላ ብሎ በራሱ መንገድ እንዲሄድ መፍቀድ ትክክል አለመሆናቸውን በመግለጽ ወላጅ ለልጅ ተገቢውን ነጻነት በመስጠትና በመቆጣጠር እንዲያሳድግ ምክርን ይሰጣሉ።

መልካም አካባቢ ኀጢአታዊ ባሕርይ ፍሬ እንዳያፈራ የማድረቅ አቅም አለው። ይህን ለማድረግ ወላጆች የግድ አስቃቂ በሆነ መንገድ ልጆቻቸውን በበትር መግረፍ የለባቸውም። ተገቢና በፍቅር በተሳበሰ መንፈስ የእርምት እርምጃ መውሰድ ልጆች መልካምን ነገር ተምረው እንዲያድጉ ያግዛቸዋል። ልጆችን በሥነሥርዓት ለማሳደግ ብቸኛው መንገድ ሲያጠፋ በበትር መምታት ብቻ አይደለም። በፍቅር መንፈስ ቅጣቱን በሚመጥን ተገቢ መንገድ ልጆችን መቅጣት ለልጆች፣ ለወላጆችና ለኅብረተሰብ ዘላቂ ጥቅም አለው።

²⁰ The NIV Study Bible notes, p. 957